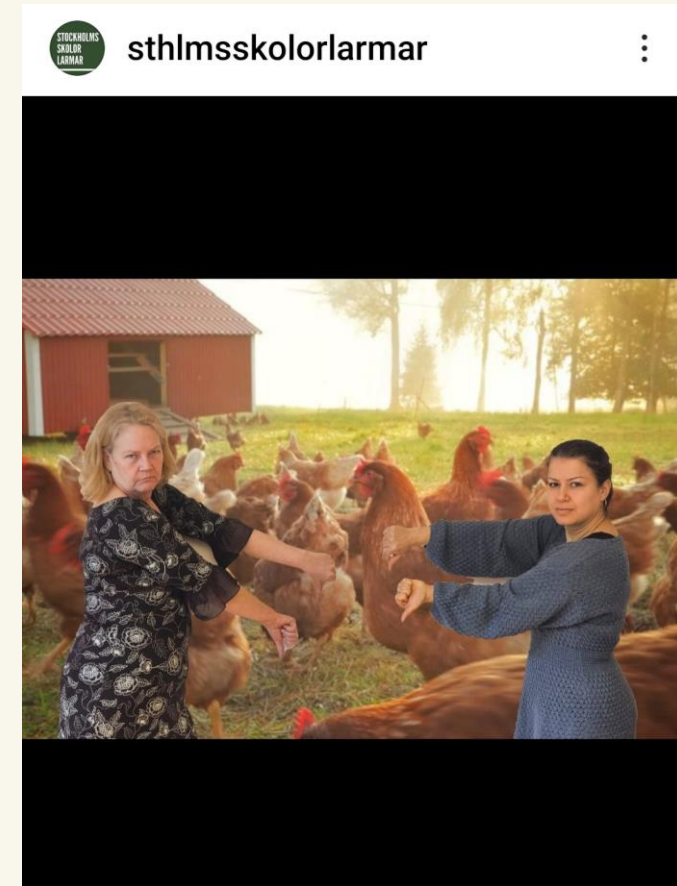

Är förskolan en skolform eller en hönsgård?

Mot bakgrund av det byggs större och större förskolor i Stockholms stad har Sveriges Lärare skickat ut enkätfrågor till anställda förskollärare i staden. Fokus har varit megastora förskolor ur ett arbetsmiljöperspektiv.

Nästan hälften av de anställda i staden valde att svara på vår enkät.

Larm i sociala medier 10-14 mars 2025.

ENKÄT

Vi huvudskyddsombud för Sveriges Lärare i Stockholm upplever att huvudmännen oftare vill bygga större förskolor med många avdelningar och ofta i fler plan. Vi blir ofta kontaktade av medlemmar som upplever att arbetsmiljön är dålig på dessa stora förskolor. För att kartlägga hur antal avdelningar påverkar arbetsmiljön har en enkät skickats ut till alla förskollärare i staden. Enkäten kan fyllas i till den 31 mars och fram till nu har 563 förskollärare valt att svara.

Det är tydligt att man främst upplever en svårighet i att organisera gemensamma ytor i stora förskolor som hallar och förskolegårdar samt att det är många kontakter för både barn och personal att hantera vilket skapar stress.

Möte med förskoleborgarråd torsdag 13/3

Idag träffade vår viceordförande Farah Waly och huvudskyddsombud Pernilla Pettersson förskoleborgarrådet Alexandra Mattsson. Vi är eniga om att förskolan är en skolför, inte en hönsgrädd.

Alexandra Mattsson lovade och skakade hand med oss om att **inga förskolor med 16 avdelningar kommer att byggas under hennes tid i styrelsen.**

Hur stor förskola har du arbetat i?

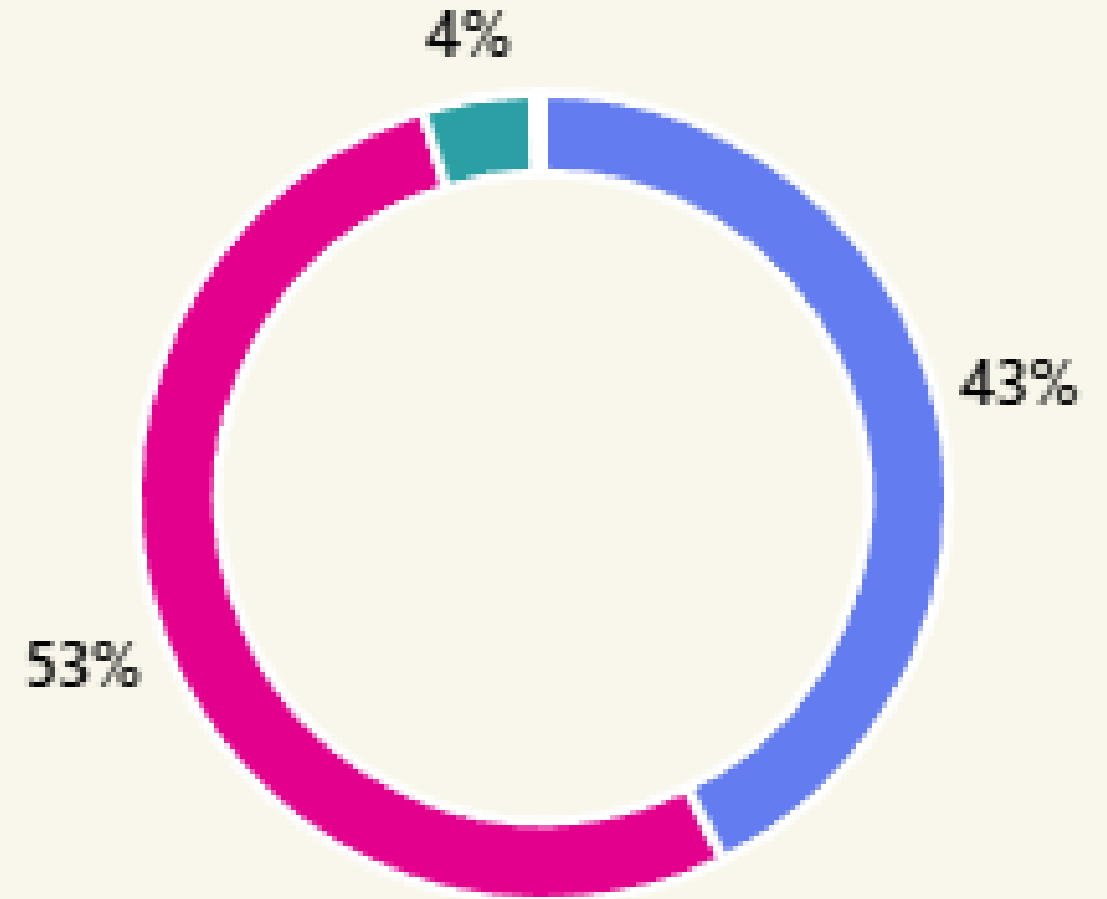
4 avdelningar eller färre	418
------------------------------	-----

5-8 avdelningar	514
-----------------	-----

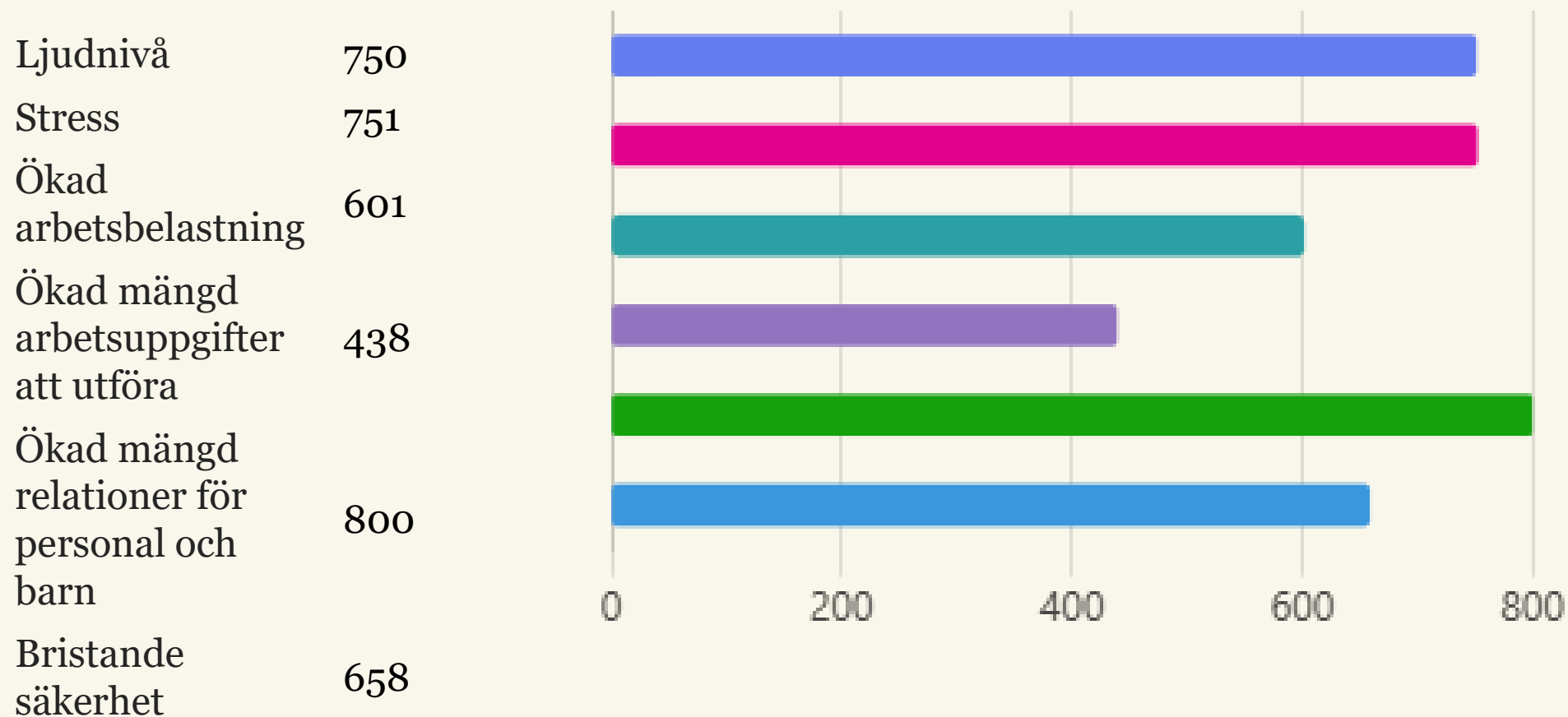
9-12 avdelningar	43
---------------------	----

13-15 avdelningar	2
----------------------	---

16 eller fler avdelningar	2
------------------------------	---

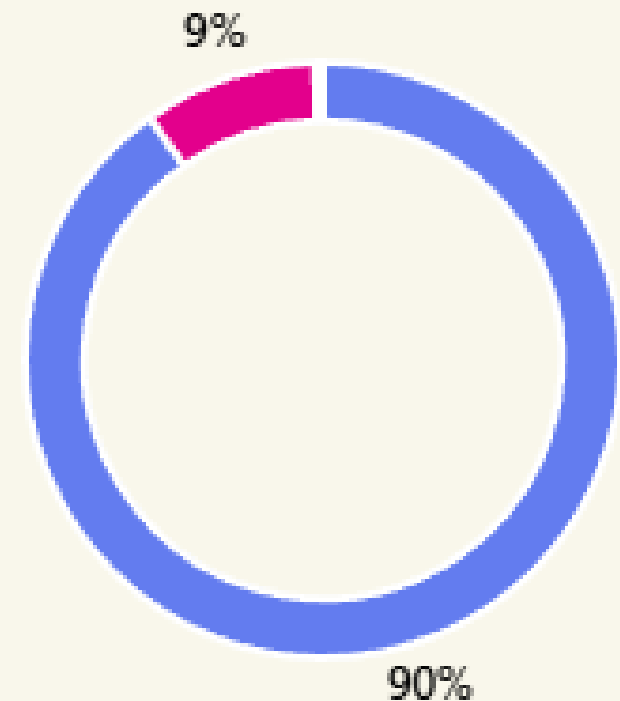

Hur tror du att en megastor förskola påverkar arbetsmiljön?

Vad anser du är en bra storlek på en förskola, för att kunna utföra ditt uppdrag och ha en bra arbetsmiljö?

4 avdelningar eller färre	804
5-8 avdelningar	84
9-12 avdelningar	3
13-15 avdelningar	1
16 eller fler avdelningar	0

Svar från lärare som har erfarenhet av att arbeta i förskola med 16 avdelningar.

Vad anser du kan bli utmanande att arbeta i en megastor förskola?

En för stor organisation innebär en stress hos barn och medarbetare som måste anpassa sig efter många kontakter, miljöer och rutiner. Det blir svårare att hitta möjligheter för barn och personal till återhämtning under dagen då ljudnivån blir hög.

Arbetet på gården med ljudmiljö och säkerhet som skapar stress, vilka är det som kommer och hämtar barnet och kan alla komma in i förskolans miljö?

Tror du det finns fördelar ur ett arbetsmiljöperspektiv, att arbeta i en megastor förskola?

Att det finns en stor kunskapsbank att ta vara på. Men annars nej, inga fördelar. Om strukturen fungerar är det enklare med schemaläggning och ansvarsfördelning.

Vad anser du kan bli utmanande att arbeta i en megastor förskola?

Samlade svar från lärare som har erfarenhet av att arbeta i förskola med 9-12 avdelningar.

Lokalerna: Organisation runt gemensamma lokaler som matsal och ateljé, hög ljudnivå i matsal, ofta svårt att hitta lugna rum för barn som behöver det. Högre stress under vintermånaderna när det är mycket kläder som ska kläs på och många barn samsas i hallar. Ofta i nybyggnationer görs avdelningar mindre med kanske två rum och ett gemensamt mindre rum samt skötrum/toalett som delas med grannavdelningen. Detta gör att det ofta är många barn på en väldigt liten yta.

Kan lätt bli stökigt i de gemensamma ytorna när alla inte tar eget ansvar.

Har man matsal äter man ibland i olika matlag på olika tider vilket kan skapa stress i matsituationen för barnen.

vårdnadshavare

- Svårare att bygga nära trygga relationer med vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare som inte vet vem som ansvarat för sitt barn under dagen.
- Otrygga och oroliga vårdnadshavare.

Bristande säkerhet

Risker vid sammanslagningar av avdelningar, både av att det är många barn på färre personal men även att personal inte känner alla vårdnadshavare eller andra som hämtar sina barn.

Lättare att utomstående, som inte skall vara i förskolan smiter in i lokalerna.

Barn

Många barn som har extra behov av stöd har svårt att få det i storarbetslag. Svårt att hitta lugna platser i lokalerna för att finna ro för lek.

Risker för otrygghet hos barnen och möjlighet att skapa nära relationer i stora grupper. Fler konflikteter mellan barn i miljöer med större grupper, högre stressnivåer hos barnen, ökad risk för utanförskap, större risk att missa de ”tysta” barnen.

Sämre pedagogisk kvalitet då mycket tid går till basala behov som påklädning, konflikthantering, lösa dagen, rutiner. Svårare att kunna arbeta i mindre grupper både utifrån lokalerna men även utifrån att grundbemanningen är för låg.

Personal

Få nära relationer med övriga på förskolan, större risk för konflikter då det krävs att alla följer samma struktur, personalrotation inom förskolan, Vill inte jobba i en megaförskola, funderar på att byta arbetsplats. Högre krav på logistik i en större förskola vilket kan ge högre arbetsbelastning som riskerar att leda till utbrändhet.

Personliga vittnesmål om stressrelaterade symtom som yrsel, högt blodtryck, psykisk ohälsa, somatisk smärta, kontakt med vården som vill sjukskriva men personal som inte vågar prata om det med rektorn.

APT med många medarbetare gör att färre vågar prata, mycket personal med många åsikter,

Svårare att hitta gemensamma förhållnings-och arbetssätt, stressande att inte veta om man behöver täcka upp för kollegor.

Gården

Många barn på en liten gårdsyta skapar stress, ökade konflikter mellan barnen, svårare att se alla barn då det är ett myller av barn, svårare att få lekro,

Organisation

kommunikations och informationsbrist mellan avdelningar, minskat inflytande för barnen då alla måste följa samma struktur. Ibland skapas nya organisationssätt som storarbetslag på ca 30 barn/4 personal. Ofta ska en superstruktur följas som inte har barnen i fokus utan organisationen i huset. Kräver mycket samordning av någon (ofta en personal på förskolan, inte en rektor) Svårare att hitta möjlighet till återhämtning.

Tror du det finns fördelar ur ett arbetsmiljöperspektiv, att arbeta i en megastor förskola?

Svar från lärare som har erfarenhet av att arbeta i förskola med 9-12 avdelningar.

Större möjlighet till specifika funktioner i gemensamma rum som rörelse eller teater men priset är för högt!

Kan vara en trygghet att ha många kollegor

Det finns fördelar vid personalbrist om det finns en bra struktur.
Kan vara kompetensutvecklande.

Kan fungera bra men beror på hur förskolan är byggd och hur olika avdelningar kan samarbeta.

Lättare att fördela om barn och personal vid personalbrist. Viktigt med tydligt ledarskap.

Kan leda till större kollegialt lärande.

Ekonomisk vinst när många är samlade under samma tak.

Sveriges Lärare